

SVERIGE. KUNGL. MAJ:T

**Kongl. maj:ts nådige Kundgiörelse Och
Förordning, Om Hemmansägors läggande
i Storskiften. Gifwen Stockholm i Råd-
Cammaren then 5. april 1757.**

Stockholm, tryckt uti Kongl. tryckeriet, hos directeuren Pet. Momma.
1757

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

Rongl. Maj:ts

Nådige

Sundgiörelse

Och

Sörordning,

Om

Hemmansägors läggande i Stor-
skiften.

Gifwen Stockholm i Råd- Cammaren then 5. April

1757.

Cum Gratia & Privilegio Sa R:ae Maj:stis.

STOCKHOLM, Tryckt uti Kongl. Tryckeriet,
Hos Directeuren PET. MOMMA.

S ADOLPH FRIEDRICH
med G U D S Nåde, Sweri-
ges, Götthes och Wendes Ko-

nung, &c. &c. &c. Arfwinge til Norge,
samt Hertig til Schleswig-Holstein, &c. &c.
Gjøre witterligit, thet hos Os har än ytterligare
uti öfwerwägande kommit, hwad märkelig nytta och
fördel så wäl Riket i gemen, som hwar enskild Landt-
hushållare, therigenom skulle tilflyta, at Grannars
ågor i Byelag, både uti Åker, ång och skog, blef-
wo skilde ifrån hwarandra och i Storskiften lagde,
til theras bättre fredande, häfd och upodling.

Wi hafwe förthensful med ömmaste sorgfällig-
het eftersinнат, huru förenämde delningsätt kunde
blifwa mera behageligit i Landet och äfwen mera
komma i bruk, hällst Wi ej allenast med fagnad för-
nummit thetsamma delningsätt i Upland och på fle-
re orter i Riket, med Allmogens ansenliga förmon
och bättnad, redan blifwit antagit och werkstält, u-
tan äfwen åtskillige Utrikes Nationers och särdeles
Engelands exempel nog samt witna, til hwad stor
wälmågo och rikedom the nu mera hunnit, sedan
Inwånarnes ågor blifwit i storskiften lagde.

Theremot och ehuru Storskiften uti Byelag
Grannar emellan här i Riket för thetta allmänt wa-
rit

rit tillätne, när alle i Byen therom warit ense, har dock erfarenheten icke desto mindre wist, at på the fläste ställen Grannar sällan kunnat therom förenas, och följakteligen sådan delning sällan för sig gädt, hwarwid förnämste hindret samt orsaken thertil förmodeligen warit, och ännu är, dels en gammal wana, then Allmänheten här så sent wil lemna, och dels ofunnighet samt en ogrundad fruktan hos the enfaldigare, at, igenom en slif delning, få antingen mindre eller sämre ågor, än the tilförene haft.

Nyttan af thetta delningsätt kan så mycket mindre dragas i twifwelsmål, som thet nu mera är en erkänd ostridig sanning, at thetsamma är thet bästa och säkraste medel til Landtbrukets uphjelpande, om hwar och en therigenom får all sin åker, ång och skog, hwar för sig, tilsammans och på et ställe, samt således kan ansa, gjöda och wårda sitt, thet bästa han wil och gitter, utan något slags hinder och olägenhet af andre: Och at thenne delning äfwen öfwer alt är möjelig, therom kan jemwäl så mycket mindre twiflas, som the swårigheter, hwilka i början på, et och annat ställe, til äfwentyr's torde synas möta, ofelbart efter handen blifwa mindre betydande, alt som Landtmannen med tiden kan trårda mera öfwerlygad om then werfeliga förmon han therigenom winner. Enär wanan wid et annat delningsätt samt ofwan berörde fruktan för något slags lidande, igenom Agornes läggande i Storstiften, hos

menige man öfwer alt hafwes igenom skal och föreställningar, äro Wi i Råder försäkrade, at werkställigheten och ändamålet så mycket lättare och förre skulle erhållas, som hwar och en Landthushållare tå blefwe angelägen therom för sin egen therunder beroende fördel och winning; men som Allmänheten föga lärer i thetta, mera än andre dylige fall, kunna winnas igenom blotta föreställningar, hurudane the ock kunde giöras; Så hafwe Wi tillika warit betänkte på the lämpeligaste medel och utvägar, huru en i thetta mål trög och ogen granne icke må kunna hindra the andre uti bolaget, när en eller flere af them förberörde delning åstunda och begära.

Således wele Wi wäl, til winnande af ändamålet härutinnan, i thet förra affeendet ej allenast igenom Wåre Landshöfdingar, med wederbörande Domare och Embetsmän i orterne, låta ännu närmare underrätta Allmänheten och i synnerhet the ensaldigare om nyttan af thesse Storliffsdelning, utan ock härmed i Råder hafwa fungiordt, huru then förrättes, nemligen: Alt thessamma icke sker, förr än jorden, til thess halt och bördighet, samt skogen, til thess wårt, med mera, öfwer alt blifwit pröfwad, utrönt och jemnförd, så at then, som sedan får en sämre och mindre bärande lott, kan, i thet stället, få en theremot swarande ersättning i rymden af fältet, och så twårt om, hwarefter, sedan sådant föregädt, hela Byens åker, äng eller skog, hwilkenthera som hälst

skif

skiftas skat, aftages, samt til sit hela innehåll uträknas: Och när samtelige Grannarne äro ense, at altså förhåller sig, som Landmätarne, i theras när- och öfwerwaro, thet för hela Byen samfällt pröfwat, aftagit och uträknat, så göres uträkning för hwar och en af Grannarne särskilt, efter hwartheras förut innehafde Dretal eller stångfall, tillika med uträkning och jämfning för then ene och andre, i anseende til bättre och sämre jordmon, och thereafter sker sedernera delningen Grannarne emellan. Likaledes kommer ock at härwid i aftagas, thet then Hemmans Aboe, hwilken wid sit Hemman eller uppå Byens samfalte mark, på sätt som Lag föreskrifwer, af nyo uptagit och upodlat något större eller mindre stycke åker eller ång, utom thet, hwarfbre Hemmanet förut är skattlagt, han bör ock få, wid delningen i Storskiften, äfwen som wid en annan delning, i stöd af förre Förordningar, hafwa och behålla samma wid Hemmanet gjorde förbättring, eller ock jemngodt wederslag af Byens samfalte åker eller ång, therest hans lott i Storskiftet icke kunde annorlunda utfalla, och thet utan beräkande wid delningen med Grannarne, samt utan at therföre, nu mer än förre, betala någon ny skatt, themot Grannarne, hwar och en efter theß Hemmans storlek, och hwardera wid sit storskifte, komma at undfå hwar sit jemngoda stycke obrukad jord, til lika upodling och förbättring med lika wilkor. Widare och på thet

någon befarad ny och större last af flere gårdesgår-
dar icke eller må gidra inrättningen obehagelig, när
hwar således får sina ågor enskilt at wårda, så kan
them, som thet åstunda, lemnas frihet, at sedan, som
förr, låta sine åker-gården och ångar ligga tillsam-
mans innom en gemensam hägnad, såsom thet nu
sker wid många Byar, hwilka hafwa brist på åm-
nen til stängsel. Och, hwad sidst angår skogen och
samfåld utmark, så bör jemwål therwid aftas, at,
hwarest skogen förut antingen hel och hällen eller til
någon del warit skiftad, samt af Grannarne i Bya-
laget häfdad och nyttjad, antingen uti skifte eller ha-
gestång, och antingen delningen skedt geometrice el-
ler icke, ther bör också, wid delningen i Stor-skifte, på
alt gjörligit sätt, så jämnas, at then, som wårdat
och fredat sin skog och utmark til förkofring, icke
må komma i mistning theraf, emot någon annans
lott, som blifwit wårdselbst lemnad eller försåld,
utan hwar få behålla sin del, såsom han then häg-
nat, så, efter et sådant förfarande, i then ena
och andra omständigheten, alla njuta lika rätt, och
alla kunna tillika i möjligaste mätto winna en för-
mon, som en wål betänkt Landthushållare wet at
wårdera, men the få i Riket warande enstaka går-
dar nu allena åga.

Men om nu these, med flere föreställningar,
likwål icke förnä åstadkomma then påsyftade wår-
kan til thetta högst nyttige och angelagne ändamå-
lets

lets winnande, så wese Wi jemwål härmed i Rå-
der hafwa förordnat, at, likasom then, enligt Lag,
äger witsord, som skifta will, så bör ock then
åga witsord, som wil dela i storskifte, så at, när
någon af Grannarne i Byen, om thet icke wore
mer än en enda, och ehuru liten del then ock fun-
de innehafwa, wil hafwa sådan delning, thensam-
ma få må åga fri- och rättighet at therom anmä-
la sig på wederbörlig och wanlig ort, och genast
niuta all erforderlig handräkning til werkställighe-
ten, therwid alle Grannarne i Byen, hwar efter
sit åboende Hemmans storlek, utan gensägelse, böra
genast deltaga i omkostningarne och beswäret wid
Tijio daler Silfvermynts böter för then, som i
någon måtto tredskas, eller sig therifrån undandra-
ger, och således then, som sielf ej ser sit eget bä-
sta, eller til åfwen tyrs sitter i några sådane för-
delar, som honom allena lagligen ej tilkomma,
måtte kunna bringas, then förre at låta råtta sig,
och then andre til skäl- och billighet, men i the or-
ter, hwarest allmänne ref- och skatt-läggningar äro
anbefalte, finne Wi, thet all ågo-blandning bör up-
hafwas och Hemmansågorne therstädes ofelbart
i Storskiften förläggas: kommandes, hwad Skå-
ne angår, särskilt i Råder at förordnas, huru sam-
ma ändamål åfwen therstädes må kunna winnas.
Hwilket alt wederbörande hafwa sig til underdånig
efter=

esterrättelse at ställa. Til yttermera wijsö hafwe
Wi thetta med Egen Hand underskrifwit, och
med Wårt Kongl. Sigill bekräfta låtit. Stockholm
i Råd - Cammaren then 5 April 1757.

ADOLPH FRIEDRICH.

www.books2ebooks.eu